

«Catalog of Ukrainian books (1798–1923)» contains information about books in Ukrainian and Russian, published in Ukraine, which are stored in the collections of major libraries and museums in Ukraine. Books of Ukrainian authors and about Ukraine that has been issued outside Ukraine are partially presented.

ГОЛОВКО ЛАРИСА
РОСТАЛЬНА ГАННА
 Бібліотека Криворізького державного
 педагогічного університету
 м. Кривий Ріг (Україна)

ВЗАЄМОДІЯ ПОШУКОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЕЛЕКТРОННОГО ТА ТРАДИЦІЙНОГО (КАРТКОВОГО) КАТАЛОГІВ

На сьогоднішній день бібліотеки перебувають у вирі боротьби за читача. Вишівська бібліотека є і залишиться основним центром інформації, покликаним збирати, зберігати, надавати користувачам необхідну інформацію за їхніми запитами. Щоб оволодіти певним багажем знань, студент має добре орієнтуватися в інформаційному просторі. Вміти працювати з різними джерелами інформації, застосовувати на практиці отримані знання, визначити шляхи вирішення різних проблем.

Створення ефективної системи бібліотечно-інформаційного обслуговування неможливе без ведення, оновлення й удосконалення інформаційно-пошукового апарату.

Зараз пріоритетним напрямом діяльності бібліотек є створення власних електронних каталогів (ЕК). Це відкриває нові можливості в обслуговуванні користувачів, забезпеченні доступності фонду.

Прикладом стали інформаційно-пошукові системи – бібліотечні каталоги. І саме цей процес інформатизації поставив перед вибором: поєднати електронний та картковий каталоги чи відмовитися від ведення традиційних (карткових) каталогів. Таким чином, відмову від традиційних та перехід на електронні інформаційно-пошукові системи треба визначити шляхом аналізу роботи цих ідентичних на перший погляд систем, а саме виявити їх переваги та недоліки.

В інформаційному пошуку та задоволенні читачьких інтересів студентів та викладачів Криворізького педагогічного університету неабияку роль відіграє довідково-бібліографічний апарат наукової бібліотеки: алфавітний, систематичний каталоги, каталог художньої літератури, алфавітно-предметний покажчик до СК, систематична картотека статей, краєзнавча картотека, реєстраційна картотека періодичних видань, картотека праць викладачів інституту, електронний каталог книг і статей.

Проведення соціологічного дослідження шляхом анкетування на тему «Взаємодія пошукових можливостей електронного і традиційного (карткового) каталогів», мета якого – визначити, яким пошуковим системам користувач надає перевагу, дозволило оцінити реальний стан справ у бібліотеці, щодо пошукових можливостей електронного й традиційного (карткового) каталогів.

До анкетування було залучено 65 користувачів, з них 4 викладачі (6,2%), 3 співробітника (4,6%), 58 студентів (89,2%). Отже, найбільшою категорією користувачів, яких залучили до анкетування, були студенти.

За даними дослідження 55,5% опитаних визнали, що надають перевагу електронному каталогу, 43% – традиційним (картковим) каталогам та 1,5% – користуються як електронним, так і традиційними (картковими) каталогами.

Результати пошуку в електронному каталозі влаштовують – 36,9% користувачів, не влаштовують – 10,8%, не завжди влаштовують – 52,3%.

У користувачів виникають труднощі при пошуку в електронному каталозі, а саме: 55,4% користувачів вважають, що недостатньо ключових слів у базі даних, у 40,1% виникають труднощі з формування предмету пошуку, 1,5% вважають, що багато непотрібних ключових слів, 1,5% не можуть

знайти документ за назвою, у 1,5% не завжди відкриваються всі сторінки пошуку. Не виникає ніяких труднощів у 1,5% користувачів.

Користувачам було запропоновано висловити варіанти змін в ЕК для якіснішого результату пошуку. Варіанти змін наступні: удосконалити систему пошуку інформації – 3%; змінити оформлення самого каталогу – 4,6%; постійно поповнювати ЕК – 10,8%; 81,6% користувачів задоволені пошуком в електронному каталозі.

Перевага у використанні електронного каталогу полягає в тому, що з його допомогою можна здійснювати швидкий і результативний пошук інформації за будь-яким із елементів опису документа, а також виконувати різноаспектні читацькі запити.

Результати анкетування дали нам можливість проаналізувати динаміку змін, нові читацькі потреби й прийняти рішення для переходу на більш якісний рівень обслуговування в пошуку інформації.

Нині неможливо надати однозначну відповідь про переваги та недоліки традиційних паперових чи електронних каталогів. Як друковані книги та їхні електронні версії, так і електронні й карткові каталоги мають право на співіснування.

GOLOVKO LARYSA
ROSTALNA HANNA
 Library of the Kryvyi Rih State
 Pedagogical University
 Kryvyi Rih (Ukraine)

INTERACTION OF SEARCH FUNCTIONALITIES IN ELECTRONIC AND TRADITIONAL (CARD) CATALOGUES

Nowadays libraries find themselves amidst the struggle for readers. University library is, and will remain, the basic information centre, aiming to collect, preserve and provide necessary information for the users according to their requests. To master certain amount of knowledge, a student should be able to freely navigate information environment, be able to work with various information sources, to apply obtained knowledge, to find solutions to different problems.

Creating efficient system of library information service is impossible without maintaining, updating and upgrading the information retrieval system.

Today, creation of own electronic catalogues is the principal trend of library work. It provides new opportunities for the library service as well as for ensuring availability of library collections.

The example was provided by information retrieval systems – library catalogues. This very process of informatization set a choice: to combine electronic and card catalogues or to stop maintaining traditional (card) catalogues. Hence, the necessity of abandoning traditional catalogues and transitioning to electronic information retrieval systems should be determined via analyzing work of these seemingly identical systems – i.e. specifying their advantages and disadvantages.

In information search and satisfying readers' demands of students and staff in Kryvyi Rih pedagogical university, an important role belongs to library's reference and bibliography system: alphabetical catalogue, systematic catalogue, catalogue of fiction, alphabetical and subject index for systematic catalogue, systematic card index of articles, card index of region studies, registry card index for periodicals, card index of university staff works, electronic catalogue of books and articles.

We conducted a questionnaire-based sociological survey, aiming to study the interaction of search functionalities in electronic and traditional (card) catalogues, and to determine, which search systems are preferred by the users; it provided a realistic assessment of search capabilities of both electronic and traditional (card) catalogues.

The questionnaire was completed by 65 users, including 4 professors (6,2%), 3 staffers (4,6%), 58 students (89.2%). So students were the largest group of users, who completed the questionnaire.

According to the survey, 55,5% of the respondents prefer electronic catalogue; 43% prefer traditional (card) catalogues; 1.5% use both.

36,9% of users are satisfied with search results in electronic catalogue, 10% are not, 52,3% are not always satisfied.

Users face difficulties during search in electronic catalogue, including lack of key words in database (according to 55,4% of them), 40,1% find it hard to word the search request, 1,5% think there are a lot of unnecessary key words, 1,5% are not able to find a document by title, 1,5% are not always able to load all pages with search results. 1,5% users do not face any difficulties.

Users were offered to suggest ways of changing the electronic catalogue to provide better search quality. Following suggestions were received: to improve the system of information search – 3%; to change the design of catalogue interface – 4.6%; to regularly update the catalogue – 10.8%; 81,6% of users are satisfied with the search provided by electronic catalogue.

The advantage of using electronic catalogue is the possibility of quick and productive information search by any element of document description, as well as availability of completing various reader requests.

Survey results allowed us to analyze the dynamics of changes and new readers' needs; as well as to deem it necessary to improve the quality level of information search service.

Today it is impossible to give a decisive answer regarding advantages and disadvantages of traditional paper or electronic catalogues. Both printed books and their electronic counterparts as well as both electronic and card catalogues have the right to exist.

KARINA FEDYNYSZYN

TERESA GLAPA

Biblioteka Główna
Politechniki Opolskiej
Opole (Polska)

KATALOG KOMPUTEROWY BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ POLITECHNIKI OPOLSKIEJ JAKO ŹRÓDŁO INFORMACJI O ZASOBACH BIBLIOTEKI ORAZ FORMA PROMOCJI ZBIORÓW

Celem artykułu jest analiza działań promocyjnych oraz realizacja dodatkowych usług informacyjnych w katalogu Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej z wykorzystaniem systemu SOWA3/MARC21. Twórcą oprogramowania jest firma SOCRATES software. Pierwszą wersję systemu SOWA, w bibliotece PO zainstalowano w 1997 r. Do dnia dzisiejszego biblioteka wykorzystywała do swojej działalności wiele wersji tego oprogramowania, przystosowując każdą z nich do swoich potrzeb. Obecna wersja, daje znacznie więcej możliwości wyszukiwawczych czytelnikom, bibliotekarzom pozwala swobodnie wykorzystywać nowinki technologiczne oraz opracowywać zbiory w oparciu o aktualne, obowiązujące normy, co przy starszych wersjach programu nie zawsze było możliwe.

Dla czytelnika znacznym ułatwieniem jest wyszukiwanie, poprzez jedno okienko wyszukiwawcze, informacji o wszystkich rodzajach zbiorów gromadzonych w bibliotece. Użytkownik wybierając okienko «Katalog» i wpisując słowo określające interesujące go zagadnienie otrzymuje listę wyników znalezionych książek, czasopism i zbiorów specjalnych. Dla osób, które chcą zawęzić swoje poszukiwania tylko do jednego rodzaju zbiorów, istnieje możliwość zawężenia wyszukiwania. Jest to możliwe poprzez wybranie opcji «ustawienia filtrów».

Czytelnik otrzymuje wzbogaconą informację o udostępnianych zbiorach, poprzez umieszczone przy opisach skany okładek i spisów treści publikacji wydawnictw, które wyraziły zgodę na ich umieszczenie.